

Sygn. akt *XVII AmE 148/15*

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 października 2017 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
w składzie:

Przewodniczący –	<i>SSO Andrzej Turlński</i>
Protokolant –	sekretarz sądowy Iwona Hutnik

po rozpoznaniu 6 października 2017 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z odwołania **Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. w Ż.**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. w Ż. od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z 16 września 2015 r. Nr (...) (...) (...)

1. oddala odwołanie;

2. zasądza od Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. w Ż. na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 360 zł (trzysta sześćdziesiąt złotych) z tytułu zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt XVII AmE 148/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 16 września 2015 r. Nr (...) (...) (...), w jej punkcie pierwszym pozwany Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (Prezes URE) orzekł, że przedsiębiorca Przedsiębiorstwo (...) Sp. z o.o. z siedzibą w miejscowości Ż. (powód):

- w okresie od 1 stycznia 2014 r. do 7 marca 2014 r. eksploatował cztery zbiorniki paliw ciekłych w stacji paliw zlokalizowanej przy ul. (...) w miejscowości B.,

- w okresie od 1 stycznia 2014 r. do 4 marca 2014 r. eksploatował pięć zbiorników paliw ciekłych w stacji paliw zlokalizowanej przy ul. (...) w miejscowości W.,

- w okresie od 1 stycznia 2014 r. do 4 marca 2014 r. eksploatował dwa zbiorniki paliw ciekłych w stacji paliw zlokalizowanej przy ul. (...) w miejscowości Ż.,

które nie spełniały wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z 21 listopada 2005 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać bazy i stacje paliw płynnych, rurociągi przemysłowe

dalekosiężne służące do transportu ropy naftowej i produktów naftowych i ich usytuowanie (t.j. Dz.U. z 2014 r., poz. 1853), tj. nie przestrzegając warunku nr 2.2.1. zawartego w koncesji na obrót paliwami ciekłymi, udzielonej decyzją Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z 10 marca 2004 r. nr (...), zmienioną decyzją z 30 czerwca 2010 r. nr (...), zmienioną decyzją z 21 czerwca 2011 r. nr (...) i przedłużoną decyzją z 17 grudnia 2013 r. nr (...) - (...) (...).

W punkcie drugim decyzji za działania określone w punkcie pierwszym Prezes URE wymierzył powodowi przedsiębiorcy karę pieniężną stanowiącą (...) przychodu pozwanego z działalności koncesjonowanej za obrót paliwami ciekłymi w 2014 r., który wyniósł 20.017.007, (...) zł netto tj. w kwocie (...) zł.

Od tej decyzji powód wniósł do Sądu Okręgowego w Warszawie Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów odwołanie, w którym zaskarżył jej punkt drugi.

Zarzucił Prezesowi URE błąd w ustaleniach faktycznych polegający na nie ustaleniu niskiego stopnia społecznej szkodliwości czynu i naruszenie w ten sposób art. 56 ust. 6a Prawa energetycznego (PE) przez odmowę jego zastosowania.

Domagał się zmiany zaskarżonej decyzji przez odstąpienie od wymierzenia kary.

Pozwany wniósł o oddalenie odwołania podtrzymując stanowisko wyrażone w decyzji.

Sąd ustalił w sprawie następujący stan faktyczny.

Na podstawie udzielonej w dniu 10 marca 2004 r. koncesji powód eksploatuje trzy stacje paliw w: W., B. i Ż..

Bezsporne w sprawie jest (por. uzasadnienie decyzji i odwołanie), że 11 zbiorników paliw ciekłych na ww. trzech stacjach paliw w okresie określonym w części rozstrzygającej decyzji nie posiadało systemu sygnalizującego wycieki co stanowiło naruszenie § 10 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 18 września 2001 r. w sprawie warunków technicznych dozoru technicznego, jakim powinny odpowiadać zbiorniki bezciśnieniowe i niskociśnieniowe przeznaczone do magazynowania materiałów ciekłych zapalnych (Dz.U. z 2001 r. Nr 113, poz. 1211 ze zm.) i jednocześnie naruszenie § 97 ust. 1 pkt 3 w związku z § 177 rozporządzenia Ministra Gospodarki z 21 listopada 2005 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać bazy i stacje paliw płynnych, rurociągi przemysłowe dalekosiężne służące do transportu ropy naftowej i produktów naftowych i ich usytuowanie.

W dniach 4 i 7 marca 2014 r. Prezes Urzędu Dozoru Technicznego wydał decyzję o wstrzymaniu eksploatacji ww. zbiorników.

Powód podkreślał, że uchybienie (delikt administracyjny), którego się dopuścił, było niezawinione, ponieważ już na początku 2013 r. zlecił dostosowanie zbiorników do wymogów, które miały obowiązywać od 1 stycznia 2014 r., przedsiębiorcy zajmującemu się profesjonalnie takimi modernizacjami. Ten jednak nie wywiązał się na czas z przyjętego zlecenia. Ponadto w okresie objętym treścią decyzji nie doszło na stacjach paliw powoda do wycieków ze zbiorników, a więc do stanu zagrożenia dla środowiska.

Sąd zważył, co następuje.

Odwołanie jest bezzasadne, a zaskarżona nim decyzja prawidłowa.

W pierwszej kolejności należało wskazać, że w związku z zakresem odwołania decyzja Prezesa URE z dnia 16 września 2015 r. wydana w sprawie powoda uprawomocniła się w punkcie pierwszym tj. co do faktu popełnienia przez niego czynu zabronionego.

W związku z tym ocenie podlegała wyłącznie zasadność nałożonej na powoda kary pieniężnej za nieprzestrzeganie warunku 2.2.1. posiadanej koncesji.

Oceny należało dokonać pod kątem możliwości odstąpienia od wymierzenia kary na podstawie art. 56 ust. 6a Prawa energetycznego ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. (t.j. z 2012 r. poz. 1059, z późn. zm.) bądź jej miarkowania na podstawie art. 56 ust. 3 tej ustawy.

Rozwiązanie normatywne wprowadzone w przepisie art. 56 ust. 6a PE polega na przyznaniu Prezesowi Urzędu kompetencji do odstąpienia od wymierzenia kary pieniężnej, jeżeli zostały spełnione przesłanki w nim wymienione. Oznacza to, że mimo zaistnienia tych przesłanek decyzja Prezesa Urzędu w tym przedmiocie nie jest decyzją związaną, gdyż ich wystąpienie nie obliguje organu do skorzystania z uprawnienia przewidzianego w tym przepisie, skoro Prezes URE jedynie „może” odstąpić od wymierzenia kary pieniężnej. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 października 2014 r. (III SK 47/13, OSNAPiUS 2016, nr 8, poz. 112) wskazał, że rozstrzygając, czy naruszenie obowiązku ciężącego na przedsiębiorcy można w okolicznościach faktycznych sprawy uznać za czyn o znikomym stopniu szkodliwości, zasadne jest odwołanie się do sposobu weryfikacji tego stopnia wypracowanego w prawie karnym, skoro prawodawca posłużył się w art. 56 ust. 6a PE instytucją prawa karnego, z uwagi na represyjny charakter kar pieniężnych przewidzianych w tym przepisie.

Zgodnie z art. 115 § 2 k.k. przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości czynu bierze się pod uwagę:

1. rodzaj i charakter naruszonego dobra,
2. rozmiary wyrządzonej szkody,
3. sposób i okoliczności popełnienia czynu,
4. wagę naruszonych obowiązków,
5. postać zamiaru,
6. motywację sprawcy,
7. rodzaj naruszonych reguł ostrożności i stopień ich naruszenia.

Jest to zamknięty katalog kryteriów oceny stopnia szkodliwości społecznej czynu, zaś dominujące znaczenie mają okoliczności z zakresu strony przedmiotowej, do której dołączono dwie przesłanki strony podmiotowej, tj. postać zamiaru i motywację sprawcy (wyrok SN z 25 czerwca 2008 r., VKK 1/08, R-OSNKW 2008, poz. 1325). Należy zaś uwzględnić wszystkie kryteria oceny stopnia szkodliwości społecznej czynu, ponieważ ma to być ocena całościowa, uwzględniająca całokształt okoliczności wymienionych w art. 115 § 2 k.k. (wyrok SN z 5 grudnia 2012 r., III KK 66/12, Lex nr 1243049). Niemniej w orzecznictwie wskazuje się, że chociaż o stopniu społecznej szkodliwości mają decydować wyłącznie okoliczności związane z czynem, to podstawowe znaczenie mają rodzaj i charakter naruszonego przez oskarżonego dobra chronionego prawem, rozmiar wyrządzonej i grożącej szkody oraz zamiar i motywacja sprawcy (wyrok SN z 11 kwietnia 2011 r., IV KK 382/10, Lex nr 846390).

W rozpoznawanej sprawie naruszonym dobrem, a jednocześnie rodzajem naruszonych reguł ostrożności były wymienione w pkt 1 ust. 1 PE zasady i warunki zaopatrzenia w paliwa i spowodowanie zagrożenia dla środowiska przez brak sygnalizacji skażenia wód gruntowych i terenu przylegającego do stacji paliw. Waga naruszonego przez powoda obowiązku przestrzegania bezwzględnie obowiązujących przepisów była znaczna. Sposobem popełnienia czynu było zaniechanie modernizacji 11 zbiorników i w konsekwencji kilkumiesięczna, a więc dość długa, ich eksploatacja z naruszeniem prawa. Zaniechanie to trzeba traktować jako niedochowanie należytej staranności w prowadzeniu swoich spraw przy uwzględnieniu na podstawie art. 355 § 2 k.c. podwyższonego stopnia staranności wymaganego od przedsiębiorców. Biorąc jednocześnie pod uwagę, że powód był przedsiębiorcą posiadającym koncesję należało uznać, że do deliktu doszło z powodu rażącego niedbalstwa.

Powód działając starannie nie powinien był dopuścić do tak długiej zwłoki w wykonaniu umowy modernizacji zbiorników przez wykonawcę. W każdym razie powinien udowodnić przed Sądem, że zwłocę tej przeciwdziałał. Dowodu takiego w sprawie nie ma.

Z tych powodów mimo, że na skutek niedbalstwa powoda nie doszło do wyrządzenia szkody, nie sposób przyjąć, że stopień szkodliwości popełnionego przez niego czynu był znikomy, a to wyklucza zastosowanie w sprawie art. 56 ust. 6a PE i odstąpienie od ukarania.

Co więcej znaczny stopień szkodliwości społecznej czynu nie dał Sądowi możliwości miarkowania kary pieniężnej, gdyż niższy jej wymiar pozbawiłby ją funkcji prewencyjnej tak w odniesieniu do powoda jak i innych przedsiębiorców dokonujących obrotu koncesjonowanego paliwami.

Ponadto sankcja stanowiła tylko około (...) przychodu przedsiębiorcy z działalności koncesjonowanej, a więc nałożona została w dolnej granicy jej wymiaru, gdyż kara maksymalna mogła osiągnąć 15% podanego przez powoda przychodu.

Z tych powodów, w ocenie Sądu, Prezes URE prawidłowo zastosował w decyzji art. 56 ust. 3 PE.

W tym stanie rzeczy odwołanie podlegało oddaleniu na zasadzie art. 479⁵³ § 1 k.p.c., gdyż nie było podstaw do jego uwzględnienia.

O kosztach procesu orzeczono stosownie do jego wyniku na podstawie art. 98, 99 i 108 § 1 k.p.c.